

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران»

مشخصات لایحه

دوره نهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۳۶

شماره چاپ:

۶۶۷

تاریخ چاپ:

۱۳۹۲/۵/۲۳

مقدمه

قانون نیروی انتظامی برای اولین بار پس از ادغام نیروهای انتظامی، ژاندارمری، شهربانی، کمیته انقلاب اسلامی، پلیس قضایی، در مورخ ۱۳۶۹/۴/۲۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی وقت رسید و متعاقباً قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران نیز در مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ مشتمل بر ۲۱۳ ماده و ۱۹۸ تبصره براساس اصل هشتادوپنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید تا به مدت ۱۰ سال به صورت آزمایشی به اجرا درآید. لایحه اصلاحی قانون مزبور در مورخ ۱۳۹۰/۶/۸ در ۴۱ ماده مصوب و در مورخ ۱۳۹۰/۶/۱۵ به تأیید شورای نگهبان قانون اساسی رسید و با توجه به اینکه مدت اجرای آزمایشی آن در بهمن ماه ۱۳۹۲ به پایان می‌رسید؛ به منظور پیشگیری از خلأ قانونی لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام نیروی انتظامی در قالب ماده واحده و یک تبصره به مدت دو سال دیگر ارائه شده است.

بررسی لایحه

قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با تصویب مجلس طبق اصل هشتادوپنجم قانون اساسی در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ به صورت آزمایشی توسط کمیسیون مشترک اجتماعی و امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس تصویب شده است. مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۷ با ده سال اجرای آزمایشی این قانون موافقت کرده بود. تصویب آزمایشی قانون، امری خلاف قاعده و استثنایی است، زیرا از جمله خصایص ذاتی قانون دائمی بودن آن است و اگرچه پس از تصویب قانون امکان اصلاح، تغییر و یا نسخ آن برای مرجع واضح و یا مراجع بالاتر وجود دارد، لکن وجود این امکان خدشه‌ای بر وصف دوام قانون وارد نمی‌آورد. به صورت کلی وضع قانون آزمایشی به دو دلیل منطقی و قابل توجیه است، یا اینکه قانون مورد بحث دارای تأسیسی نو و مطلبی تازه است که در نظام قانونی کشور سابقه نداشته است و باید آثار آن مورد ارزیابی قرار گیرد تا موارد نقص آن هنگام دائمی شدن قانون برطرف شود و یا اینکه قانون جدید دارای احکامی است که از حساسیت‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی برخوردار بوده و قانونگذار در پی فهم بازخورد آن است. به طور کلی می‌توان فلسفه تقنین آزمایشی را در این دو مورد خلاصه کرد. اما با اندکی دقت در موضوع مورد بحث روشن می‌شود که قانون استخدام نیروی انتظامی نه دارای نوآوری خاصی هست و نه از حساسیت ویژه‌ای برخوردار بوده تا لازم باشد به صورت آزمایشی در دو دوره مختلف و با زمان‌های طولانی تصویب شود.^۱

نام دفاتر:

مطالعات سیاسی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۶۰۱۳۱۷۷-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۳/۳/۱۹

۱. قانون سابق استخدام نیروی انتظامی نیز مصوب سال ۱۳۷۴ به صورت آزمایشی برای مدت پنج سال به تصویب رسیده و در سال ۱۳۷۹ نیز به مدت ۶ ماه تمدید شد. قانون استخدام فعلی نیز در سال ۱۳۸۲ برای مدت ده سال به صورت آزمایشی به تصویب رسیده است.

البته بدون تردید در طول مدت اجرای آزمایشی آن مناسب بود که با توجه به اجرایی شدن قانون مزبور کاستی‌ها و ایرادات این قانون مشخص و در فرصت مناسب تا پایان مدت اعتبار آن به صورت طرح یا لایحه مطرح و در این راستا قانون مذکور اصلاح شود، لذا به نظر می‌رسد لازم باشد با توجه به این امر به جای تمدید مجدد قانون آزمایشی ضمن اصلاح قانون مزبور جهت رفع ایرادات احتمالی آن، قانون مزبور به صورت دائمی تصویب شود. با عنایت به لایحه دولت درخصوص رفع خلأ قانونی برای جذب و یا استخدام نیروی انتظامی تمدید مجدد به شرط مکلف نمودن دولت به انجام اقدامات لازم برای تصویب دائمی پیشنهاد می‌شود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

قانون استخدام نیروی انتظامی در سال ۱۳۸۲ و برای مدت ده سال به صورت آزمایشی به تصویب رسیده است و در سال ۱۳۹۲ این مدت به پایان می‌رسد، لذا با توجه به گذشت زمان معتنا به از زمان تصویب قانون ضرورتاً کاستی‌ها و نواقص احتمالی این قانون مشخص شده است و بنابراین ضروری بود با اصلاح و رفع ایرادات قانون مزبور در پایان زمان آزمایشی خود به صورت دائمی تصویب شود، لکن به جهت عدم وجود فرصت مناسب جهت بررسی نواقص و ایرادات قانون مذکور با توجه به حجم نسبتاً زیاد این قانون ضرورتاً تصویب تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون با ملاحظه الزام دولت به انجام اقدامات قانونی جهت دائمی کردن آن مورد پیشنهاد است.

